

**ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ МВС УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ДНДІ МВС УКРАЇНИ
UNIVERSITY OF WARMIA AND MAZURY IN OLSZTYN (REPUBLIC OF POLAND)
ISMA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES (REPUBLIC OF LATVIA)
ACADEMY HUSPOL (CZECH REPUBLIC)**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ "КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО"
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО КУРСАНТІВ, СТУДЕНТІВ, АД'ЮНКТИВ, ДОКТОРІВ
І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

**РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ІНСТИТУТУ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ З НАГОДИ ВІДЗНАЧЕННЯ ДНЯ НАУКИ-2024 В УКРАЇНІ "АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ"

(м. Київ, 22 травня 2024 року)

Київ 2024

УДК 001"364"
341

Рекомендовано до поширення через інтернет
Вченою радою Державного науково-дослідного
інституту МВС України
(протокол № 4 від 11 червня 2024 року)

341 Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції з нагоди відзначення Дня науки-2024 в Україні «Актуальність та особливості наукових досліджень в умовах воєнного стану» (м. Київ, 22 травня 2024 року). Київ: ДНДІ МВС України, 2024. 479 с.

У збірнику матеріалів конференції представлено напрацювання вчених та практиків, присвячені особливостям наукових досліджень в умовах воєнного стану. Зокрема, розглянуто актуальні питання у галузях національної безпеки, права, цивільного захисту, технічних наук та інформаційних технологій, соціальних та поведінкових наук і педагогіки. Особлива увага приділена сучасним вирішенням сучасних викликів, які постали перед науковою спільнотою в умовах воєнного стану.

Матеріали конференції можуть бути корисними науковцям та практикам, викладачам, здобувачам наукових ступенів, курсантам та студентам закладів вищої освіти.

*Матеріали викладено в авторській редакції з незначною коректурою.
Відповідальність за їх якість, достовірність, дотримання принципів академічної
добросовісності, а також відсутність у них відомостей,
що становлять державну таємницю та
інформацію для службового користування, несуть автори.*

УДК 001"364"
© ДНДІ МВС України, 2024
© Колектив авторів, 2024

Ахмаді А.Л., Светлічна М.І. СЕКРЕТ ДОВГОЛІТТЯ ШВЕДІВ: СПІЛКУВАННЯ, СПОРТ ТА НАСОЛОДА ЖИТТЯМ.....	374
Беленок О.А., Бова А.А. ВНУТРІШНІ ПЕРЕСЕЛЕНЦІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ: ОКРЕСЛЕННЯ АКТУАЛЬНИХ НАПРЯМІВ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	377
Бокій О.В. ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ ЗРОСТАННЮ ЦІН НА ПРОДОВОЛЬСТВО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	382
Буряк І.О. ОСОБЛИВОСТІ КАРЕРНОГО ЗРОСТАННЯ ВІЙСЬКОВСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	385
Волошина О.В. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ ПСИХОЛОГІВ В ЄС ТА КИТАЇ....	387
Галустян О.А. ПСИХОПРОФІЛАКТИЧНА РОБОТА ЩОДО ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПЕРЕД ЇХ ЗВІЛЬНЕННЯМ ЗІ СЛУЖБИ.....	391
Іванів А.А., Логвиненко В.М. ПРОФЕСІЙНА РЕАБІЛІТАЦІЯ РЯТУВАЛЬНИКІВ, ЯКІ ОТРИМАЛИ ІНВАЛІДНІСТЬ.....	396
Kerdyvar V. PSYCHOLOGICAL PREPARATION IN THE CONTEXT OF PREVENTIVE REHABILITATION: SOME APPROACHES AND METHODS.....	399
Лещенко С.В. СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРСТВА.....	402
Овсяннікова Я.О. ЕКСПРЕС МЕТОДИ САПОМОДОМОГИ ПРОФЕСІЙНИМ КОНТИНГЕНТАМ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ У БОЙОВИХ УМОВАХ.....	405
Платонов В.М. ОСОБЛИВОСТІ ПРОГНОЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІРОТЕХНІКІВ ДСНС УКРАЇНИ.....	407
Поєдінцев І.А. ПРАВОПРОСВІТНИЦЬКІ ЗАНЯТТЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ІЗ УЧНЯМИ ЗАГАЛЬНООСВІТНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	409
Пономаренко Я.С. ВПЛИВ МАТЕРІАЛЬНОГО СТАНУ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я МЕШКАНЦІВ ХАРКІВЩИНИ: ДЕЯКІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	415
Савицька О.В., Маринченко О.М. УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗА УМОВ ВПРОВАДЖЕННЯ МСФЗ В УКРАЇНІ.....	419

Іванів Анна Андріївна,
*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 231 Соціальна робота
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності*

Логвиненко Вікторія Михайлівна,
*кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
ORCID ID: 0000-0001-9273-1983*

ПРОФЕСІЙНА РЕАБІЛІТАЦІЯ РЯТУВАЛЬНИКІВ, ЯКІ ОТРИМАЛИ ІНВАЛІДНІСТЬ

Сьогодні зростає число фахівців ДСНС України, які при виконанні професійних завдань, таких як ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій в умовах небезпечних проявів, проведення піротехнічних і вибухових робіт та ін. [1], отримують тяжкі травми чи інвалідність в наслідок яких припиняється професійна діяльність [2]. Це спричиняє залежність від соціальних виплат по інвалідності та соціальне виключення, адже бар'єри в різних сферах життєдіяльності почасти унеможливають ефективну участь таких осіб в житті суспільства нарівні з іншими. Щоб здолати цю проблему в Україні необхідно розширити бачення інвалідності, перейти до її соціальної моделі, в якій інвалідність розглядається не як властивість людини набута в результаті хвороби (медична модель), а як така, що впливає з недостатньої адаптації суспільства до потреб і можливостей людей з обмеженнями життєдіяльності та здоров'я. Соціальна модель інвалідності - це не тільки про стан здоров'я людини, але і про те, як вона може жити та функціонувати в соціумі. Це означає, що суспільство має бути відкритим та доступним для всіх його членів, де кожен, незалежно від особистих «обмежень», зможе реалізувати свої економічні, соціальні, культурні права серед яких одним з ключових є право на працю [3].

Особи, які отримали інвалідність потребують різнопланової реабілітації, однією з яких є професійна [4]. Повернення в професію для рятувальників є особливо важливим для їхнього самопочуття і професійного статусу. Така реабілітація може надати рятувальникам навички та підтримку, щоб вони могли залишатися самостійними в професійному та особистому житті, навіть у зв'язку з обмеженнями, які вони можуть мати через інвалідність. Також важливою є психологічна підтримка колег по службі, яка допомагає рятувальникам подолати стрес та тривогу, пов'язану з їхньою інвалідністю. Разом з тим, варто наголосити на тому, що рятувальники мають цінний досвід і кваліфікацію, які можуть бути втрачені внаслідок травм або інвалідності. Професійна реабілітація

допомагає зберегти цей досвід і кваліфікацію, роблячи можливим повернення їх до роботи в структурі Служби.

Ми вважаємо, що ДСНС України слід розробити механізм працевлаштування рятувальників, що отримали інвалідність, на посаду, яка відповідає їхнім можливостям та фізичним обмеженням, а також дозволяє використати їх професійну кваліфікацію та досвід. Перелік посад та сфер діяльності де може реалізуватись така особа, насправді є дуже широким. Рятувальник з інвалідністю може виконувати роботу з планування та аналізу діяльності ДСНС, допомагаючи у вирішенні стратегічних питань та оптимізації роботи Служби; здійснювати навчально-методичну роботу, проводити різноманітні освітні заходи як для інших рятувальників, передаючи їм свої знання та практичний досвід, так і для різних груп населення з метою набуття ними безпекових навичок. Вкрай важливо підтримувати комунікацію та зв'язки Служби з громадськістю та ЗМІ з чим може впоратись рятувальник з інвалідністю. Також, такі фахівці можуть брати участь у рятувальних операціях як частина команди. Отримані травми (напр. втрата кінцівки/-ок) можуть обмежувати фізичні можливості, проте, рятувальники, що володіють високим рівнем технічних навичок (навичками роботи з рятувальним обладнанням, надання першої медичної допомоги та рятування постраждалих, ін.), можуть бути цінними кадрами для ефективного виконання завдань в ДСНС. Особи, які самі отримали і пережили важкі травми мають унікальний досвід і розуміння того, як травма впливає на людину. У них добре збалансована емпатія та психологічна підтримка, вони є чутливими до потреб та емоцій інших постраждалих осіб. Відтак, вони можуть надати цінну психологічну підтримку і поради, як впоратися зі стресом та адаптуватися до нових обставин. Такі люди є прикладами для інших і мотивують своїх колег чи постраждалих осіб, що незважаючи на різні обставини в житті, можна бути корисним для суспільства [5].

Для того, щоб рятувальники з обмеженою фізичною функціональністю та здоров'ям змогли реалізувати свій професійний, особистісний потенціал та здійснити внесок в роботу Служби необхідно створити інклюзивне середовище та усіляко підтримувати таких працівників. Зокрема, слід здійснити адаптацію робочого місця, створити доступ до спеціальних технологічних засобів та пристроїв, що полегшить роботу такого працівника, надати йому тимчасовий супровід, а також провести навчальні програми чи тренінги для колег з метою його підтримки та навчання ефективній співпраці.

Запровадження в програми орієнтованої на рятувальників, що отримали інвалідність дасть змогу вже сьогодні відновити професійну діяльність багатьом фахівцям та спонукатиме розвитку інклюзивного суспільства. Окрім цього, здійснивши аналіз як позитивних практик відновлення професійної діяльності так і виявлених недоліків та труднощів в реалізації цієї програми, ми отримуємо цінний досвід, що в

перспективі дозволить створити ефективну модель продовження/відновлення професійної діяльності рятувальників з інвалідністю в ДСНС України.

Список використаних джерел

1. Кодекс цивільного захисту : прийнятий Верховною Радою України від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17> (дата звернення: 11.04.2024).

2. Логвиненко В.М., Грицанюк В.В. Морально-аксіологічні детермінанти професійної діяльності фахівців служби цивільного захисту. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць.* 2022. Вип. 86. С.142–145.

3. Сидоренко Д. Замість інвалідності оцінюватимуть втрату функціональності. Що це значить і які наслідки. *Укрінформ.* URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3770824> (дата звернення: 12.04.2024).

4. Шаповал В. В. Поняття «професійна реабілітація учасників бойових дій ЗСУ». *Теорія та методика навчання та виховання.* 2021, №51. С. 185–192.

5. Saxton M. & Ghenis A. Disability and Disaster Readiness Initiative – Policy Overview & Recommendations. *World Institute on Disability.* 2019. URL: <https://wid.org/wp-content/uploads/2022/03/disability-disaster-readiness-overview-recs-wid2019.pdf> (дата звернення: 12.04.2024).